

Tisza

A Tisza a Duna leghosszabb mellékfolyója, Közép-Európa legfontosabb folyóinak egyike. Magyarország második legnagyobb folyója, amely a Fekete-Tisza és a Fehér-Tisza összefolyásából keletkezik Ukrajnában, Kárpátalján, Rahó közelében, majd ezután áthalad Magyarország, Románia, Szlovákia, valamint Szerbia területén, végül Titelnél, Szerbiában a Dunába ömlik. A Tisza forrásának a Fekete-Tisza forrását tekintik, s innen mérik a folyónak a hosszát is.

A Tisza hossza valamikor 1419 km volt. Az Alföldön folyik keresztül, amely Közép-Európa legnagyobb síksága, s mint minden síkság, lelassítja a folyók futását. A Tisza is rengeteg kanyart és mellékágat alakított ki, így gyakoriak voltak az áradások. Több kisebb, sikertelen próbálkozás után gróf Széchenyi István szervezte meg a Tisza szabályozását, ami 1846. augusztus 27-én vette kezdetét. Vásárhelyi Pál magyar vízépítő mérnök volt az, aki megtervezte a Tisza folyó szabályozását. A szabályozás eredményeként a folyó új hossza 962 km lett, született 136 km új, épített meder, valamint 589 km holtág. A folyó esése a kilométerenként 3,7 cm-ről 6 cm-re növekedett. A hajózható hossz ma 780 km.

A hegyvidéki jellegű Felső-Tisza a Szamos torkolatáig tart. A Közép-Tisza szakasz határait a Szamos, ill. a Maros torkolata adja, s a Maros beömlésétől a Dunáig terjed az Alsó-Tisza.

A Tisza magyarországi szakaszát is három részre tagolják. A Felső-Tisza az országhatár és Tokaj, a Közép-Tisza Tokaj és Tiszaug, az Alsó-Tisza megnevezés pedig, a Tiszaug és a déli országhatár közötti szakaszra vonatkozik.

A Tisza vízgyűjtő területe mintegy 157 000 km², vízállása erősen ingadozó. Átlagos vízhozama Szolnoknál 536 m³/s. Középvízi mederszélessége 191-236 m között változik. A Tisza zavaros és mély víz, a folyó medrét állandóan változtatja. A kanyarok belső (domború) oldalán levő homokzátonyok is hirtelen mélyülhetnek.

A Tisza 962 km-es hosszán számos mellékfolyó vízállásával gazdagodik. Ezek közül a legnagyobb mellékfolyói, azok torkolatának országa szerint:

- Ukrajna: Tarac, Talabor, Nagy-ág, Borzsa, Latorca, Ung
- Románia: Visó, Iza
- Magyarország: Túr, Szamos, Kraszna, Lónyai-főcsatorna, Keleti-főcsatorna, Bodrog, Sajó, Zagyva, Körösök, Maros
- Szerbia: Béga

Forrás:

- [Tisza \(vizugy.hu\)](http://vizugy.hu)
- [Tisza – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Tisza)
- [A Tisza \(oszk.hu\)](http://oszk.hu)